

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 83 0 Мал 040830 21 Спш
Бања Лука, 19.4.2021. године

Врховни суд Републике Српске, одлучујући о захтјеву Основног суда у Зворнику за рјешавање спорног правног питања у парничном предмету тог суда број 83 0 Мал 040830 18 Ком, на основу члана 61г. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), члана 18. Правилника о унутрашњем судском пословању („Службени гласник Републике Српске“ број 9/14 до 6/19), те члана 4. став 4. и члана 12. Правилника о раду судских одјељења (број 118-0-СуI-14-000 458 од 06.02.2015. године), на сједници Грађанског одјељења одржаној 19.4.2021. године донио је

О Д Л У К У

Одбија се захтјев Основног суда у Зворнику за рјешавање спорног правног питања у парничном предмету тог суда број 83 0 Мал 040830 18 Ком, које гласи: „Да ли је извршено уредно достављање у случају када је достављач на доставници означио датум првог покушаја личне доставе и остављања обавијести за наредну доставу и њено вријеме, датум када је остављена обавијест за подизање писмена и његово вријеме, као и гдје је оставио обавијест примаоцу за подизање писмена, те потписао доставницу, а прималац није преузео пошиљку у року од 15 дана од дана достављања друге обавијести?“

Образложење

У предметној правној ствари тужитељ М. а.д. Б. је поднио тужбу против тужене Ј. А., ради исплате износа од 729,79 КМ са каматом и трошковима поступка.

Наведени суд је у више наврата туженој достављао тужбу са прилозима на одговор, али је достављач није затицао на адреси становања, ради чега јој је остављао обавијест када ће се извршити наредна достава. Међутим, тужена ни приликом наредне доставе није затицана у стану, па јој је на вратима стана прибијана обавијест за подизање писмена. Тужена до данас није подигла тужбу.

Основни суд у Зворнику је због тога предмет доставио овоме суду ради рјешавања спорног правног питања, које гласи: „Да ли је извршено уредно достављање у случају када је достављач на доставници означио датум првог покушаја личне доставе и остављања обавијести за наредну доставу и њено вријеме, датум када је остављена обавијест за

подизање писмена и његово вријеме, као и гдје је оставио обавијест примаоцу за подизање писмена, те потписао доставницу, а прималац није преузео пошиљку у року од 15 дана од дана достављања друге обавијести?“

Овај суд се позвао на члан 346. став 1. ЗПП којим је регулисано питање достављања судских писмена у случају када странка станује на адреси назначеној у тужби, али је достављач не затекне на тој адреси. Навео је да код тог суда постоји велики број предмета у којима се судско писмено неуручено враћа суду са знаком „обавијештен, није подигао пошиљку“, те навео бројеве неких од тих предмета. Позвао се на Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и праксу Европског суда у Стразбуру по којој је достава уредна и када писмено није лично уручено адресату, под условом да је поступљено у складу са одредбама парничног поступка. С тим у вези је дао и сопствено тумачење спорног правног питања по коме достављач, у случају кад странку не затекне на адреси стана, треба да јој два пута остави писмену обавијест, прибијену на врата стана, па ако странка у року од 15 дана од прибијања друге обавијести не преузме судско писмено, има се сматрати да је достава уредна.

Према одредби члана 61а. ЗПП, поступак за рјешавање спорног правног питања се покреће уколико пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став према спорном правном питању које је од значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима. Поступак захтјевом покреће првостепени суд по службеној дужности или на приједлог странке. Дакле, одредбе ЗПП о поступку рјешавања спорног правног питања омогућавају да Врховни суд Републике Српске прије доношења првостепене одлуке узме одређени предмет у разматрање и заузме правни став о претходном правном питању које има прејудицијелни значај за одлучивање у већем броју предмета.

Да би Врховни суд Републике Српске заузео став о спорном правном питању, потребно је да се испуне одређене процесне претпоставке и то: да се то питање појавило у току поступка пред првостепеним судом, да то питање представља прејудицијелно питање у конкретном предмету, да се то питање појавило у већем броју предмета пред првостепеним судом и да о том питању Врховни суд Републике Српске раније није рјешавао.

Врховни суд ће одбити да ријеша спорно правно питање ако оно није од значаја за одлучивање у већем броју предмета, у поступку пред првостепеним судом (члан 61г. став 2. ЗПП).

У конкретном случају су испуњене процесне претпоставке за доношење одлуке у смислу цитираних одредби ЗПП.

Одредбом члана 346. ЗПП предвиђена је могућност посебног достављања писмена у случају кад се адресат не затекне у свом стану односно на радном мјесту, да би се достављање олакшало и избјегле могуће злоупотребе избјегавањем пријема писмена. Овај пропис се не односи на достављање тужбе, за коју је обавезна лична достава (члан 347. ЗПП). Ако се тужени, коме се треба уручити тужба, не затекне у стану, достављач се треба информисати гдје и када истога може затећи, те му код члана домаћинства или комшије оставити писмену обавијест да у одређено вријеме буде у стану ради уручења писмена, а ако то није могуће, такву обавијест треба прибити на врата стана. Чланом домаћинства се сматра

свако лице које живи са адресатом у економској заједници, док није битно да ли је са њим у крвном или тазбинском сродству. Остављена је могућност суду да и друга писмена доставља на начин прописан у члану 347. ЗПП, када је према значају писмена потребна већа опрезност. Ако се тужени не затекне у стану у вријеме наведено у обавијести достављача, тужба ће се уручити члану његовог домаћинства, који је дужан да прими писмено, а ако у стану није затечен нико од одраслих чланова домаћинства, предаја тужбе се врши комшији, уз његов пристанак. Уколико комшија одбије пријем писмена, достављач је дужан да на врата стана туженог прибије писмену обавијест да ће се тужба оставити у суду и да је тужени тамо може подићи у року од 15 дана од дана када је достава покушана. Наведена обавијест мора да садржи предмет спора, врсту писмена, датум и сат када је обавијест остављена те назив и адресу суда гдје се тужба може подићи. Ако тужени не приступи у суд ради пријема тужбе, има се сматрати да је достављање уредно извршено по протеку рока од 15 дана, рачунајући од дана када је обавијест достављача прибијена на врата његовог стана. Уколико достављач (поштар) није поступио на горе наведени начин већ је пошилику вратио суду уз обавијест да је адресат, чији је стан нашао затвореним, обавијештен и да није подигао пошилику, таква достава се не може сматрати уредном.

Имајући у виду горе наведене законске одредбе, може се закључити да су исте јасне, прецизне и недвосмислене, па не постоји потреба за њиховим тумачењем. Проблем је у томе што радње достављања у претежном дијелу не врше радници суда већ радници поште, који углавном не поступају по правилима парничног поступка о достављању, а чији рад судије не могу контролисати. Међутим, овај проблем, који судијама заиста отежава рад, не може да се превазиђе подношењем захтјева за рјешавање спорног правног питања јер се превасходно ради о техничком питању, које се односи на правилност поступања достављача приликом уручења судских писмена странкама у поступку.

Код таквог стања ствари Грађанско одјељење Врховног суда Републике Српске је одбило захтјев за заузимање правног става поводом напријед наведеног спорног питања, у смислу члана 61г. став 2. ЗПП.

Предсједник Грађанског одјељења
Горјана Попадић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић